

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13695

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Α περισσεύουν.

A**B**

1. Βασίλειος Β΄	α. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς
2. Ιερά εξέταση	β. Μωάμεθ
3. Δ΄ Σταυροφορία	γ. Υποταγή του Βουλγαρικού κράτους στο Βυζάντιο
4. Νικηφόρος Φωκάς	δ. Αντιμεταρρύθμιση
5. Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος	ε. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους
6. Εγίρα	
7. Ρωμανός Δ΄ Διογένης	

(μονάδες 5)**Απάντηση:** (1-γ, 2-δ, 3-ε, 6-β, 5-α)

2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Ίδρυση της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους
2. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας
3. Ειρήνη της Αυγούστας
4. Μάχη του Ματζικέρτ
5. Τρομοκρατία

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Ίδρυση της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους (962), 2. Μάχη του Ματζικέρτ (1071), 3. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-1439), 4. Ειρήνη της Αυγούστας (1555), 5. Τρομοκρατία (1793)

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: Τρίτη Ρώμη, πρώτος περίπλους της γης.

(μονάδες 8+7=15)

Τρίτη Ρώμη : Κληρονόμος των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο Τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε τον δικέφαλο αετό στα λάβαρα του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)*

Πρώτος περίπλους της γης: Οι Ισπανοί, θέλοντας να μην αφήσουν το εμπορικό μονοπώλιο με την Ανατολή στα χέρια των Πορτογάλων, αναζητούσαν ένα συντομότερο δρόμο προς την Ασία. Το σχέδιο αυτό ανέλαβε να πραγματοποιήσει ένας Πορτογάλος στην υπηρεσία της Ισπανίας, ο **Φερδινάνδος Μαγγελάνος** (1480-1521), ταξιδεύοντας δυτικά και παρακάμπτοντας τη Νότια Αμερική. Με το ταξίδι αυτό, που διήρκεσε δύομισι χρόνια (1519-1522), αποδείχθηκε ότι η γη είναι σφαιρική. *(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 124-125 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α Ποια ήταν τα αποτελέσματα της νίκης του Κάρολου Μαρτέλου κατά των Αράβων στο Πουατιέ της Γαλλίας (732);

(μονάδες 13)

Στο Φραγκικό κράτος ιδιαίτερα σημαντικό ήταν το αξίωμα του **αυλάρχη** (majordomus), το οποίο απέκτησε νέο κύρος, όταν ο αυλάρχης Κάρολος Μαρτέλος αναχαίτισε την προέλαση των Αράβων στο Πουατιέ της Γαλλίας (732).

Ο Κάρολος Μαρτέλος, γόνος μιας ισχυρής αριστοκρατικής οικογένειας, υπήρξε ο ιδρυτής μιας νέας δυναστείας, της δυναστείας των Καρολιδών, που διαδέχθηκε τους Μεροβίγγειους υπό τις εξής συνθήκες: Ο πάπας, απειλούμενος από τους Λογγοβάρδους που ετοιμάζονταν να βαδίσουν κατά της Ρώμης, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το Βυζάντιο και να προσεταιριστεί τους Φράγκους, στέφοντας το γιο του Καρόλου Μαρτέλου Πιπίνο **ελέω Θεού βασιλέα** των Φράγκων (754). Η παπική ευλογία προσέδωσε στη φραγκική βασιλεία μεγάλο ηθικό κύρος και με τη στέψη αυτή επικράτησε στην Ευρώπη η αντίληψη της ελέω Θεού βασιλείας.

(Η απάντηση στη σελ. 29 του σχολικού βιβλίου)

2.β Να εξηγήσετε ποιες ήταν οι παιδαγωγικές αντιλήψεις του Ρουσσό.**(μονάδες 12)**

Τη σκέψη των διαφωτιστών απασχόλησαν και τα ζητήματα της ελευθερίας του ατόμου και της ισότητας των ανθρώπων. Ο Ρουσσό (1712-1778) στο έργο του *Κοινωνικό Συμβόλαιο* (1762) υπερασπίζεται την ελευθερία του ανθρώπου και δέχεται ως κυρίαρχη μόνο τη γενική βούληση, την οποία πρέπει να εκφράζει και στην οποία οφείλει να υποτάσσεται η εκάστοτε κυβέρνηση. Αυτό όμως προϋποθέτει δημοκρατικό πολίτευμα, το οποίο δεν μπορεί να νοηθεί χωρίς τον σεβασμό των νόμων. Η πολιτική θεωρία του Ρουσσό δεν εγγυάται μόνο την ελευθερία αλλά και την ισότητα, κάτι που όμως απαιτεί μια ριζική αναμόρφωση της κοινωνίας. Η ισότητα, υποστήριξε ο Ρουσσό, υπήρχε στη φυσική κοινωνία και καταργήθηκε, όταν δημιουργήθηκε ο θεσμός της ιδιοκτησίας και της εξουσίας. Για να ξεπεραστεί η κοινωνική ανισότητα, πρέπει, κατά τον Ρουσσό, να επιστρέψουν οι άνθρωποι σε μια ενδιάμεση κοινωνία μεταξύ της φυσικής και της σύγχρονης του, χωρίς αυτό να σημαίνει επιστροφή σε πρωτόγονες συνθήκες διαβίωσης ή απόρριψη της προόδου και του θεσμού της ιδιοκτησίας. Για τη βελτίωση της κοινωνίας, η οποία αποτελούσε βασικό σκοπό του Διαφωτισμού, αναγκαία προϋπόθεση θεωρήθηκε η παιδεία του λαού.

Ο Ρουσσό στο έργο του *Αιμίλιος ή περί Αγωγής* (1762) διακήρυξε το σεβασμό της προσωπικότητας του παιδιού και καθόρισε τις αρχές μιας παιδαγωγικής μεθόδου που βασίζεται στη φυσική διδασκαλία. (Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 130-131 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική